

תדריך ליצירת אירוע בונה קהילה

شركة
المراكز الجماهيرية
انسان - جمهور - مجتمع

החברה
למתניסים
אדם - קהילה - חברה

מרכז
למנהיגות
בקהילה
אורנים
המכללה האקדמית לחינוך

UJA Federation
of New York
Good together.™

תדריך ליצירת אירוע בונה קהילה

כתיבה ועריכה:

ד"ר מרב סולומון, ד"ר שרה שדמי-וורטמן, פרידה אלק,
יוני ארי, בתיה וולף

תדריך ליצירת אירוע בונה קהילה
כתיבה ועריכה: ד"ר מרב סולומון, ד"ר שרה שדמי-וורטמן, פרידה אלק,
יוני ארי, בתיה וולף

חוברת זו יצאה לאור בשיתוף פעולה ייחודי מקצועי ותקציבי של מספר ארגונים, שאפשרו למידה גדולה שהפכה לכלי מעשי, ועל כך נתונה תודתנו ל:
צוות מורחב שדמות - מרכז למנהיגות בקהילה, מכללת אורנים
הנהלת החברה למתנ"סים, צוות אגף קהילה בראשותו של רן יול,
צוותי המחוזות, מנהלים ועובדי המרכזים הקהילתיים
פדרציית ניו יורק - The Commission on Jewish People (COJP)
Committee on Strengthening Civil Society in Israel

עריכה: אלישבע מאי
עיצוב: יעל מלול, סטודיו ליין ארט
הפקה: החברה למתנ"סים, מרכזים קהילתיים בישראל (חל"צ)

דוא"ל: rany@matnasim.org.il
www.matnasim.org.il

אלול תשע"ו, ספטמבר 2016

הערה: חוברת זו מיועדת לנשים ולגברים במידה שווה.

תוכן העניינים

7	פתח דבר
9	מבוא
11	פרק ראשון: רקע
13	פרק שני: עקרונות ואבני היסוד
13	א. מהו אירוע בונה קהילה?
13	ב. למה להפוך אירוע לבונה קהילה?
13	ג. ממיפוי לאירוע בונה קהילה
14	ד. כיצד מחליטים אילו יעדים או מדדים יקודמו באירוע?
14	ה. מפתחות להפיכת אירוע לבונה קהילה
14	ו. מטרות אירוע בונה קהילה
15	ז. אחרי האירוע
16	פרק שלישי: כלים ומיומנויות ליצירת אירוע בונה קהילה
16	א. עקרונות מרכזיים לתכנון אירוע בונה קהילה
16	ב. גורמים בקהילה שיש להתייחס אליהם בעת תכנון ויצירת אירוע בונה קהילה
17	ג. שלבי תכנון וביצוע של אירוע בונה קהילה
19	פרק רביעי: מדדי הערכה
21	פרק חמישי: סל רעיונות
21	א. אירועים לקידום בינוי קהילה
23	ב. טבלה מסכמת: דוגמאות המשלבות מספר מדדים והסברים

27

פרק שישי: מערכי שיעור להעברת הנושא לצוות

27

א. אירוע בונה קהילה מהלכה למעשה

28

ב. קוד פתוח ויצירה

30

ג. אירוע בונה קהילה (walk the talk)

31

נספחים

31

נספח 1: מפתחות להצלחת אירוע בונה קהילה

33

נספח 2: עקרונות ליצירת אירוע בונה קהילה

33

נספח 3: מצגת - אירוע בונה קהילה של "שדמות"

34

מקורות

פתח דבר

חיזוק חוסנה של הקהילה

אני שמח להציג לפניכם את התדריך לאירוע בונה קהילה.

המרחב הקהילתי משמש כזירה שבה פועם סדר יומה של קהילה כזירה במהלך כל ימות השנה. שם נערכים מפגשים יומיומיים, שבועיים ונחגגים ומוזכרים אירועים שנתיים בין חבריה כחלק מלוח השנה.

המרכז הקהילתי מהווה את לב ליבה של הקהילה, כאשר היא מתכנסת במהלך השנה, ומשמש כר פורה לעיצוב ערכיה וגאווותה המקומית. כינוס חברי הקהילה הוא אירוע מורכב, הדורש הובלה ומשאבים רבים. על מנת למנפו לאירוע המהווה הזדמנות לעיצוב זהותה המקומית של הקהילה יש להפכו לנכס של חבריה ומוסדותיה, המתקיים בזכותם ובאחריותם.

הצלחת האירוע תלויה, בין השאר, בהפיכתו למסורת קבועה, כזו המעגנת את המנהגים, הטקסים וערכי המקום. זה יקרה רק אם הקהילה היא זו אשר תבנה את האירוע בונה הקהילה.

הכלי המוגש לכם בזאת הוא פרי איסוף התנסויות ולמידה מהארץ ומהעולם, כך שיאפשר למנהל המרכז הקהילתי להבנות את האירועים השונים בקהילה, שיקדמו ויפתחו את חוסנה של הקהילה שאותה הוא משרת.

ברצוני להודות לשותפינו בחברה למתנ"סים על הדרך והחיבור האמיץ, אשר מייצרים עבור כולנו הזדמנות להשפיע ולעצב את המציאות החברתית-קהילתית ולהפכה לטובה יותר.

תודות לצוות שדמות אשר טרח על הכנת התדריך.

עלו והצליחו!

דני מירז

מנהל שדמות, מרכז למנהיגות בקהילה

אירוע קהילתי - כרטיס הביקור של המרכז הקהילתי

בשנת 1969 הגה חיים ציפורי ז"ל את רעיון הקמתה של החברה למתנ"סים. ציפורי היה איש חזון ואיש מעש, והוא זה שהצליח לייסד את החברה הממשלתית הגדולה ביותר לפיתוח הקהילתיות בישראל; הוא זה שטבע את המשפט המנחה את החברה למתנ"סים מאז ועד היום: **"מבניין לבית, משיכון לשכונה ומקהל לקהילה"**. שנים רבות עברו מאז, עד שהחברה למתנ"סים הגיעה לכלל בשלות כדי להבין כראוי את שליחותה הקהילתית, כדי לנסח בהתאם את החזון שלה וכדי להכשיר באופן מקצועי את אנשיה במטה ובשטח. בשנים האחרונות התרחשה קפיצת מדרגה ענקית בחברה למתנ"סים, הן מבחינת תפיסת העולם והן מבחינת דרכי הפעולה, בכל הנוגע לבינוי קהילה ולקידום קהילתיות ביישובים השונים.

אירוע קהילתי, כפי שנראה בדפים הבאים, איננו אירוע מקרי, זמני וחד-פעמי. לאירוע הקהילתי משמעויות קהילתיות רבות וכאשר הוא מתבצע באופן מושכל, כפי שמציעה חוברת זאת, הרי שהתשואה החברתית המופקת ממנו היא רבת ערך. במקרים רבים נעשה האירוע הקהילתי גם לכרטיס הביקור או לתעודת הזהות של המרכז הקהילתי. האופן שבו הוא מתבצע והערכים החברתיים שאותם הוא משדר לקהילה קובעים במידה רבה את יחסה של הקהילה למרכז הקהילתי. סדרה של אירועים קהילתיים משמעוטיים תבסס את אמון הקהילה במרכז הקהילתי שלה ותזמין את המנהיגות המתנדבת ליטול חלק בעשייה ואף לקחת אחריות על עיצוב החיים הקהילתיים. אירוע קהילתי הוא, למעשה, שער כניסה למעורבות קהילתית משמעותית של התושבים.

חוברת זאת היא אחד הכלים העדכניים ביותר, פרי שיתוף פעולה מתמשך, שבין החברה למתנ"סים לבין שדמות.

אנו מקווים שהמשתמשים בחוברת ימצאו בה עניין רב ויגשימו את הרעיונות העולים בה באופן יעיל ומוצלח. אנשי המחלקה לבינוי קהילה של החברה למתנ"סים זמינים לכל שאלה מקצועית ולכל תמיכה וליווי שיתבקשו בשטח. תהא שנת תשע"ז לשנה פורייה בעשייה קהילתית, שנה של טוב.

בברכה,

שרה טסלר

מנהלת המחלקה לזהויות בקהילה

החברה למתנ"סים

מבוא

אירועים בקהילה מהווים אמצעי טוב לחיזוק הקהילתיות, ההון החברתי והחוסן הקהילתי. כל קהילה, שכונה, יישוב ועיר מתכנסים מעת לעת באמצעות אירועים סביב לוח השנה, טקסים, ליבון סוגיות, קידום רעיונות או חיפוש אחר מענה לצרכים וניצול הזדמנויות מתהוות. חלק מאירועים אלו הופכים למסורת רבת שנים ומספרים משהו על הקהילה, אופייה, ערכיה והנרטיב שעיצב אותה; חלקם הן יוזמות חדשות של שחקנים קהילתיים, הנולדות מתוך הנעה אישית או מקצועית. שני סוגי אירועים אלה מהווים קרקע פורייה לכינונו של אירוע בונה קהילה. מטרתו של תדריך זה להקנות ידע ומיומנויות מעשיות, שיסייעו לנצל את האירועים השונים המתקיימים בקהילה לטובת חיזוק משמעותי של החוסן הקהילתי והלכידות הקהילתית ולשם העלאת רמת הקהילתיות וההון החברתי. כל אלה הם למעשה לטובת בינוי קהילה.

בתדריך זה תוכלו למצוא:

- עקרונות ואבני יסוד המנחים עיצוב אירוע בונה קהילה.
- כלים ומיומנויות הנדרשים לטובת תכנון וביצוע של אירוע בונה קהילה.
- מדדי ההערכה של אירוע כזה, שנועדו להעריך את טיבו של האירוע כבונה קהילה ואת תרומתו לקידום הקהילתיות וההון החברתי.
- סל רעיונות לאירועים ולשיטות שונות, המקדמות את מטרות האירוע כבונה קהילה.
- "מערכי שיעור" מובנים לאיש מקצוע, המעוניין ללמד את אנשי צוותו או שחקנים קהילתיים אחרים כיצד לתכנן אירוע בונה קהילה.

פרק ראשון: רקע

תהליכים קהילתיים רבים יכולים להשפיע על רכיבי הקהילתיות ועל בינוי הקהילה, ביניהם תהליכים אסטרטגיים ארוכי-טווח ומערכתיים. לנוכח זאת, לעתים, מפתיע לגלות שגם אירוע קהילתי, הנתפס בעיני רבים כמשהו חד-פעמי, המבטא יציאה מן השגרה לחוויה "משחררת" או מעוררת מחשבה, יכול להפוך כלי לבניית קהילה וכך להשפיע באופן ישיר וחד-משמעי על רכיבי הקהילתיות וההון החברתי, ומתוכם על החוסן הקהילתי. הבנת רכיבי הקהילתיות מסייעת בתכנון אירוע קהילתי המגביר רכיבים אלו.

נסביר בקצרה חלק מהמושגים המרכזיים, המשפיעים על החוסן הקהילתי ומרכיבים אותו:

- **הון חברתי:** משאב קהילתי מרכזי מתוקף שייכותו של פרט לרשת חברתית-קהילתית (Bourdieu, 1997). הון חברתי מתייחס למערך הקשרים בקהילה ומשתקף בכמות הקשרים שיש לשחקנים בקהילה, באיכותם של קשרים אלו ובאיזו מידה הם אכן משתמשים בכלים אלו בפועל (Putnam, 2000; 1995). קיומן של רשתות חברתיות הדוקות, המתבטאות באמון והדדיות, מבסס הון חברתי גבוה בקהילה (שדמי-וורטמן, 2010).

- **בינוי קהילה:** תהליך טיפוח רמת הקהילתיות והעלאת ההון החברתי באמצעות יצירת רשתות חברתיות בין השחקנים השונים בקהילה וייצור הזדמנויות ארגוניות וחברתיות למפגשים שבהם נוצרות רשתות אלו. התהליך מעודד יצירת גאוות יחידה, הזדהות ומחויבות של כלל השחקנים בקהילה כלפי הזהות הקהילתית, מבסס מסגרות השתייכות קהילתיות וקידום יוזמות משותפות (שדמי-וורטמן, 2010).

- **רשתות חברתיות:** קבוצות של אנשים המקיימים ביניהם קשרים. בהיבטים של בינוי קהילה, מתייחסים בעניין זה למספר מדדים, שהמרכזיים הם: כמות החברים ברשת, איכות הקשרים ביניהם ומידת השימוש של החברים בקשרים. מדדים אלה מלמדים, בין השאר, על חוסנה של הקהילה ועל רמת ההון החברתי הקיים בה.

- **תחושת קהילתיות:** תחושה זו כוללת:

- **ממ"ש:** תחושת המשמעותיות, המחויבות והשייכות (הממ"ש) של הפרט ביחס לקהילתו ולמקום מגוריו, המתחזקת באמצעות תהליך בינוי הקהילה. **משמעותיות** מתייחסת להכרה בייחודיות של הפרט, המבחינה אותו מאחרים; **מחויבות** מבטאת את תחושת האחריות האישית למרחב הקהילתי

ולנורמות הנהוגות בו, לצד אכפתיות ורצון לעשייה; **שייכות** משקפת את תחושת הבעלות והבית של היחידים והקבוצות במרחב הקהילתי (שדמי-וורטמן, 2010).

- **אמון וערבות הדדית מחייבת** משקפים את טיבן של מערכות היחסים של הפרט עם אחרים בקהילה ומתבטאים ברצון וביכולת לכונן עמם יחסים רב-ממדיים, מתמשכים ובטוחים. הם מתגברים ומתחזקים באמצעות תהליכים של בינוי קהילה (שדמי-וורטמן, 2010).

- **חוסן קהילתי:** מוגדר כיכולת הקהילה לחזק ולקדם, באמצעות משאביה ותהליכיה הפנימיים, יכולות אישיות וקבוצתיות של יחידים וארגונים בקהילה, מתוך תפיסה המבוססת על עקרונות של הזדמנות צודקת ושווה, הבנה, השתתפות, אחריות חברית ומסוגלות עצמית (Black & Hughes, 2001:31). חוסן קהילתי מתבטא ביכולתה של הקהילה לנקוט פעולות מכוונות לשיפור היכולת האישית והמשותפת של תושביה ומוסדותיה, להגיב על שינוי ביטחוני, כלכלי או חברתי ולהשפיע על מהלכו ועל השלכותיו העתידיות על הקהילה (פלד, 2004).

- **שחקנים בקהילה:** כל הגופים והדמויות השלטוניות, הפוליטיות בחלקן, "בעלות הדעה"; ארגוני המגזר השלישי, העמותות והיוזמות המאורגנות; בעלי העסקים הזוטרים והגדולים "בעלי המאה"; התושבים, החיים בקהילה, משתמשים בשירותיה ולוקחים חלק בעיצובה.

- **זהות קהילתית:** משקפת את ייעודה, עתידה ותפיסתה של הקהילה את עצמה. הזהות הקהילתית מבוססת על מערך הערכים והסמלים המקומיים, מתממשת בשיח ציבורי ובנורמות התנהגות, הסובבות סביב חיזוק מתמשך של "הנרטיב המעצב" של הקהילה את עצמה.

- הזהות הקהילתית היא הזהות המשותפת, הכוללת: מערך **של ערכים ונורמות** התנהגות המקובלים על חברי הקהילה - איך מקובל פה לדבר/להתלבש/ללכת/ להזמין וכדומה; **נרטיב מעצב** של הקהילה - מה מספרים עלינו? מה אנחנו מספרים על עצמנו? נרטיב זה מקבל ביסוס באמצעות **טקסים וסמלים** שהקהילה בוחרת לבטא באירועים משותפים. הטקסים והסמלים מחזקים את הנרטיב המעצב ולרוב מייצרים גאווה יחידה, מלבד מקרים שבהם הנרטיב מושתת על ניכור וחולשות (שדמי-וורטמן, 2011).

פרק שני: עקרונות ואבני היסוד

א. מהו אירוע בונה קהילה?

אירוע בונה קהילה הוא התכנסות של הקהילה כולה או קבוצות מתוכה, המבטאת ערכים, מסורות או רצון לקדם צרכים והזדמנויות. ההתכנסות מכוונת להרחבה ולהעמקת הרשתות הקהילתיות, כמו גם למתן ביטוי ומשמעות ליחידים בקהילה ולזהותה. למעשה, ההתכנסות הופכת לזירת מפגש, שבה נוצרים ומתחזקים הקשרים בין חברי הקהילה. בכך, ההתכנסות משפיעה על המרחב הציבורי ועל הרשתות החברתיות, בהיבטים של כמות הקשרים, איכותם ומידת השימוש בהם. כל אירוע הוא בעל פוטנציאל להיות בונה קהילה. ההחלטה עד כמה ובאיזה אופן יהיה האירוע בונה קהילה נתונה בידי היוזמים והמובילים אותו, בהתאם למיפוי הקהילתי, למומחיותם, לבשלות הקהילה ולרמת האינטנסיביות של האירועים (מבוסס על שדמות, 2010).

ב. למה להפוך אירוע לבונה קהילה?

- כדי להעלות את רמת הקהילתיות ולהגביר את החוסן הקהילתי.
- מכיוון שהוא נותן ערך מוסף לדברים שגם ככה נעשים ומתרחשים (פעולות, מסגרות), והופך אירועים שבשגרה למקדמי קהילתיות.
- יש יתרון לעובדה, שאירוע הוא דבר ממוקד, המזמן התנסות ברורה, בעלת התחלה, אמצע וסוף, ואפשרות להתנסות בהצלחה נקודתית, אשר ממנה ניתן יהיה לצאת לראייה רחבה ולמש פוטנציאל רב יותר. זאת, בעיקר משום שבינוי קהילה הוא תהליך ארוך, שקשה, לעתים, להבינו ולעשותו.
- האירוע מזמן שותפות עם שחקנים נוספים לתהליך ממוקד עם נראות גבוהה, דבר המאפשר שותפות בתהליכים ארוכי-טווח.

ג. ממיפוי לאירוע בונה קהילה

- השימוש במיפוי הקהילתי מאפשר לזהות צורך או הזדמנות שניתן לקדםם באמצעות האירוע ועל בסיסם ייקבעו מטרותיו ומאפייניו. לאור המיפוי יהיה צורך להחליט:
- מיהם השחקנים הרלוונטיים לשותפות סביב האירוע?
  - איזה ממד של זהות ואילו ערכים יבואו לידי ביטוי באירוע?
  - אילו סוגי קשרים יפותחו בין משתתפי האירוע?

- האם חיזוק ההון החברתי, המתבצע באמצעות מערך הקשרים באירוע, יהיה מכוון ליצירת קשרים בין יחידים מאותה קבוצה או קטגוריה (הון מקשר) או ליצירת קשרים בין אנשים מקבוצות ומקטגוריות חברתיות שונות (הון מגשר)?
- באיזו קבוצה או באילו קבוצות רוצים להתמקד כקהל היעד של האירוע?

ד. כיצד מחליטים אילו יעדים או מדדים יקודמו באירוע?

אירוע בונה קהילה יכול, בדרך כלל, להשיג מספר מטרות. ההחלטה על כך מתקבלת בשלבי התהוותו של האירוע ובמצב הקהילה. אם הקהילה נמצאת בשלבי בנייה, יש לקדם את האירוע כהזדמנות להיכרות וליצירת קשרים. בשלב מאוחר יותר, מומלץ למקד את מטרות האירוע בביסוס רכיבי הזהות הקהילתית ולהתחיל לבסס טקסים ומסורות. בשלבים שבהם הקהילה מתחדשת, מטרת האירועים בחיזוק קשרים בין חלקי הקהילה השונים וביצירת תחושת משמעותיות לחברי הקהילה השונים.

ה. מפתחות להפיכת אירוע לבונה קהילה

- חיבור האירוע לזהות המקומית הייחודית - חיזוק השייכות.
- בניית שותפות עם מספר שחקנים בעת תהליך תכנון האירוע וביצועו.
- האירוע הוא תוצר של תהליך שנבנה עם צוות מוביל.
- מתן ביטוי להון אנושי מקומי - חיזוק המשמעותיות.
- יצירת הזדמנות להרחבה ולהעמקה של הרשתות החברתיות.
- העמקת ההיכרות הרב-ממדית בין המשתתפים.
- הפיכת האירוע למסורת.

ו. מטרות אירוע בונה קהילה

- לייצר ולחזק רשתות חברתיות, אמון והדדיות בין השחקנים והקבוצות.
- לבטא, לחזק ולעצב את הזהות הקהילתית ואת גאוות היחידה המקומית.
- להגביר את תחושת השייכות, המשמעותיות והמחויבות של הפרט.
- לאפשר ביטוי חוזקות של הפרט (אנשים/שחקנים) במרחב הקהילתי.
- לזמן הרחבה והעמקה של קשרים בין השחקנים השונים בקהילה.

ז. אחרי האירוע

על אף שלאירוע בונה קהילה יש מאפיין או ניחוח של חד-פעמיות או רגע שיא, חשוב שתהיה לאירוע ראייה ארוכת-טווח והמשכיות. מומלץ להתכנס אחרי האירוע ולדון בתוצרים ובהישגים שלו, כדי לבחון כיצד לקדם את מדדי הקהילתיות בהמשך. בנוסף לכך, יש לייצר תחזוקה של האירוע תוך יצירת מסורת או חזרתיות בקיומו.

פרק שלישי: כלים ומיומנויות ליצירת אירוע בונה קהילה

א. עקרונות מרכזיים לתכנון אירוע בונה קהילה

- **יצירת שותפויות:** אירוע בונה קהילה אינו "מופע של איש אחד" והוא מתבסס על שותפות בין שלל השחקנים בקהילה (עסקים, שלטון, תושבים ומגזר שלישי).
- **מתן ביטוי לחוזקות ולרצונות:** אירוע בונה קהילה צריך לתת מקום לחוזקות ולייחודיות של הקהילה וחבריה.
- **מתן ביטוי לחיזוק הזהות המקומית:** אירוע בונה קהילה צריך להביא לידי ביטוי את הערכים הקהילתיים ולייצר מסורות שימשיכו להטמיע אותן בקהילה.

ב. גורמים בקהילה שיש להתייחס אליהם בעת תכנון ויצירת אירוע בונה קהילה

- **מקבלי ההחלטות (Decision Makers):** אנשים אשר מעצם חברותם בהנהלה או בתפקידים מקצועיים משפיעים על הנעשה בקהילה.
- **קהל הלקוחות (Users and Beneficiaries):** אנשים המשתתפים בפעילות או עוזרים במימון.
- **יועצים (Advisers):** יועצים או תושבים שנותנים עצה או משוב.
- **תומכי עשייה (Contributors to Management):** אנשים התורמים לעשייה מאחורי הקלעים.
- **המוציאים לפועל (Deliverers):** אנשים הפועלים באופן מעשי ליישום הפרויקטים והתכניות.

ג. שלבי תכנון וביצוע של אירוע בונה קהילה

1. תהליך בחירת האירוע	
הגדרת רמת השיתוף הרצויה	מגדירים עד כמה ובמה מעוניינים לשתף את השחקנים השונים. מומלץ לשתף את האנשים ברמה גבוהה.
זימון בעלי העניין והקמת ועדה	מזמינים נציגים מארבעת השחקנים (תושבים, ארגונים, מגזר ציבורי, עסקים). רצוי להזמין מספר חודשים מראש, בהתאם לגודל האירוע ולמורכבותו. כמו כן, מומלץ לקבוע מראש מפגשים קבועים עם חברי הוועדה.
הגדרת מטרות וקהל יעד	קיום דיון על המדדים הקהילתיים שרוצים לקדם, ומהם מדדי ההצלחה. הגדרה ברורה של המטרות, ולפיהן נקבע מיהו קהל היעד של האירוע.
2. תהליך בניית התכנית	
שימוש בנכסים מקומיים	לאורך התהליך חשוב להיעזר בנכסים מקומיים, המהווים את ההון הפיזי, הארגוני והחברתי של הקהילה. ביניהם: משאבים, מקומות, סמלים, מאפיינים, אנשים וכדומה. ניתן להיעזר לשם כך בחוברת "תדריך למיפוי קהילה" (2015).
גיוס משאבים	בחינת אפשרויות שונות לגיוס משאבים (כספיים ושווי ערך כספי) מקומיים. ניתן לפנות בבקשת חסויות לעסקים מקומיים ולהיעזר בכוחות יצירתיים מקומיים (מוזיקאים, אמנים וכדומה).
הגדרת זמן ומקום	בקביעת התאריך יש לשים לב לסמיכות לחגים ולאירועים מקומיים; בקביעת השעה יש להתייחס לקהל היעד ולאפשרויות ההגעה שלו לאירוע; בקביעת המקום יש לשקול מהי כמות האנשים הצפויה להגיע לאירוע ואפשרויות חנייה.
השגת רישיון לאירוע	במידת הצורך, בהתאם לכמות המשתתפים הצפויה, לנוהלי המקום ולחוק רישוי עסקים חשוב להגיש בקשת רישיון לאירוע. יש לבחון אפשרויות אבטחה בהתאם לנהלים. מומלץ לערב את השיטור הקהילתי בנושא.

3. שיווק והפצת האירוע	
תכנון שיטת הפרסום וההפצה	יש לתכנן מראש את שיטת ההפצה של האירוע ולהגדיר תפקידים. ניתן להפיץ אירועים באמצעות רשתות חברתיות, רשימות תפוצה אלקטרוניות, פליירים, פוסטרים, שלטי חוצות, מסרונים, ועוד.
שימוש באמצעים קהילתיים	ישנם גם אמצעים קהילתיים רבים לשיווק והפצה - פנייה אישית (טלפונית) של חברי הקהילה לחברים נוספים, הסתייעות במנהיגים קהילתיים, בשיטות של "חבר מביא חבר" וכדומה.
שליחת הזמנות	יש לשלוח הזמנות אישיות למכובדים מספיק זמן מראש. כמו כן, יש לשלוח הזמנות למשתתפים באירועים קודמים, לפעילים מרכזיים וכדומה.
4. תכני האירוע	
עידוד ביטוי יוזמות וחלומות	בבניית תכני האירוע יש לתת ביטוי ליוזמות וחלומות של חברי הקהילה. עם זאת, כדאי לשמור על ישימות הביצוע, כדי לא לייצר אכזבה.
מתן במה לחברי הקהילה	ביצירת האירוע רצוי להיעזר בכוחות וביכולות של חברי הקהילה, של אנשי מקצוע ואנשי עסקים מהקהילה, בהתאם לכישוריהם ולרצונותיהם.
יצירת זירות מפגש	בתוך האירוע מומלץ לשלב הזדמנויות למפגש בין-אישי בין משתתפי האירוע ולהעניק יחס אישי למשתתפים. במקרה של אירוע קטן יותר קל ליצור מפגשים אישיים, אך גם באירוע המוני אפשר לייצר זירות פעילות לקבוצות קטנות.
5. משוב והמשכיות	
קיום תהליך משוב	לאחר האירוע יש לקיים עם הצוות המוביל תהליך משוב להפקת לקחים לשיפור בהמשך.
שליחת מכתבי תודה לשותפים	לאחר האירוע מומלץ לשלוח מכתב תודה אישי לכל בעלי העניין, לנותני החסויות ולתושבים, שסייעו בתהליך.
בניית מסורת	יש להפוך את האירוע למסורת קבועה, כדי ליצור ציפייה בקרב התושבים. אירוע מסורתי מאפשר לחזור ולהיפגש עם התושבים, להיחשף לערכים ולחוויה שנוצרה.

פרק רביעי: מדדי הערכה

בתהליך המשוב שייעשה במסגרת ועדת ההיגוי של האירוע, כדי לבדוק את השפעת האירוע ברמה הקהילתית, רצוי לשאול את השאלות הבאות:

- האם האירוע שירת צורך קהילתי או ענה על הזדמנות קהילתית?
- האם נעשה שימוש בשיתופי פעולה בין-ארגוניים בתהליך תכנון האירוע והפקתו והאם נוצרו שיתופי פעולה חדשים?
- באיזו מידה חברי הקהילה שותפו באירוע? האם השתתפו חברי קהילה חדשים שלרוב לא לוקחים חלק באירועים מהסוג הזה?
- האם האירוע נתן ביטוי לייחודה ולחוזקה של הקהילה?
- האם האירוע זימן מפגשים וקשרים חדשים בין אנשים?
- האם האירוע יהפוך למסורת קהילתית?
- האם תושבי השכונה הרגישו שהאירוע שלהם?
- האם האירוע יחזק את תחושת השייכות והגאווה השכונתית?

במקביל, בסוף האירוע, ניתן להעביר בין המשתתפים **שאלון משוב קצר**. באמצעים הטכנולוגיים של היום (Google Form, למשל), אפשר לשלוח למשתתפים קישור לשאלון אינטרנטי קצר, אותו יוכלו למלא בקלות באמצעות הטלפונים החכמים.

בשאלון המשוב יש לשאול שאלות בהתאם למטרות ולמדדי ההערכה שנקבעו לפני האירוע. להלן שאלות המתאימות לבדיקת כל אחד מהמדדים - כמות הקשרים שנוצרו, איכותם, מידת השימוש בהם ותחושת הממ"ש (משמעותיות, מחויבות, שייכות). לא כל אירוע מכוון לכל המדדים, ולכן יש להתאים את השאלות למטרות שהגדרתם:

- כמה אנשים הכרתי באמצעות האירוע? ____ (מספר)
- האם גיליתי דברים חדשים על חברים בקהילה? **כן / לא**
- האם ברצוני להיפגש איתם שוב? **כן / לא**
- האם הבאתי באירוע משהו ממי שאני? **כן / לא**
- האם תחושת ה"בית" הקהילתית שלי עלתה במהלך האירוע? **כן / לא**
- האם אני גאה יותר לגור ביישוב בעקבות האירוע? **כן / לא**
- האם הייתי רוצה לקחת חלק בארגון, בהשתתפות או לבוא שוב לאירוע דומה? **כן / לא**

פרק חמישי: סל רעיונות

סל הרעיונות אורגן בהתאמה למדדי ההערכה האפשריים של אירוע בונה קהילה ולמטרות נפוצות ביצירתו. ניתן לשלב שיטות שונות בכל אירוע, בהתאם לגודלו וליעדיו. תחילה, תהיה התייחסות לפעולות עקרוניות, המתאימות לכל מדד בנפרד. לאחר מכן תובא טבלה ובה דוגמאות המשלבות מספר מדדים, תוך ציון המדדים המתממשים בכל דוגמה.

א. אירועים לקידום בינוי קהילה

אירועים להגברת מידת השימוש בקשרים

כדי להשתמש באירוע בונה קהילה להגברת מידת השימוש בקשרים יש לייצר הזדמנויות של עשייה משותפת או לבנות את הקשרים בין קבוצות עניין משותפות, שהסיכוי שיעזרו אחד בשני גבוה. ניתן לעשות זאת באמצעות:

- יצירת חברות משימה.
- שימוש בשיטת "חבר מביא חבר".
- שימוש במשחקים לבניית שיתוף פעולה.
- יצירת מענה לצורך משותף של קבוצה.

אירועים לחיזוק איכות הקשרים

כדי להשתמש באירוע בונה קהילה לחיזוק איכות הקשרים יש לייצר הזדמנויות למפגשים מתמשכים, אינטימיים, המאפשרים היכרות רב-ממדית בין המשתתפים. ניתן לעשות זאת באמצעות:

- מפגשים בבתים פרטיים של אנשים.
- מפגשים ממושכים יחסית (שעה ומעלה לפחות).
- ערבוב אנשים מתחומים שונים בכל נקודת מפגש.
- שימוש בשיטות של יצירה משותפת (משחק, אמנות, תנועה וכדומה).
- יצירת חברות משימה מתמשכות.

אירועים לחיזוק תחושת ממ"ש (משמעותיות, מחויבות שייכות)

כדי להשתמש באירוע בונה קהילה לחיזוק תחושת המשמעותיות יש ליצור אירוע שיאפשר ביטוי אישי של כל אחד מהמשתתפים, ייעזר בכוחות של המשתתפים, יסייע להם לזהות את החיבורים לקבוצות השווים שלהם וייתן תחושת ערך. ניתן לעשות זאת באמצעות:

- שיתוף כמה שיותר אנשים ביצירת האירוע.
- הכנסת צדדים מעשיים לאירוע, כך שהכוחות של המשתתפים יוכלו לבוא לידי ביטוי.
- יצירת אירועים המותאמים והמבטאים קבוצות שונות.
- אמירת תודה לכל אחד על כל עזרה.

אירועים להגדלת כמות הקשרים

כדי להשתמש באירוע בונה קהילה להגדלת כמות קשרים יש לייצר הזדמנויות ליצירת מפגשים פנים אל פנים בין המשתתפים, רצוי בקבוצות קטנות או בין יחידים. ניתן לעשות זאת באמצעות:

- ישיבה סביב שולחנות/שולחנות עגולים.
- יצירת דוכני הפעלה לפי נושאים.
- חלוקה לקבוצות נושאיות ולצוותי עשייה.
- חלוקה לזוגות באופן אקראי.

אירועים לבניית זהות קהילתית

כדי להשתמש באירוע בונה קהילה לבניית זהות קהילתית יש ליצור אירוע שייתן ביטוי למאפיינים ולנרטיבים הייחודיים של הקהילה, יבסס ערכים ונורמות משותפים, ישלב טקסים וייצר המשכיות. לעתים, אירוע בונה קהילה נועד לגבש ולחזק או אף לבנות מחדש זהות קהילתית חיובית. במקרה כזה, הצוות המוביל יבחר ערכים או סמלים חדשים, שלא היו עד כה חלק מהנרטיב ויעלה אותם על נס. לשם כך, הוא יכול לחבור לשחקן נוסף בזירה הקהילתית, המקדם נושא או ערך מסוים, שברצוננו להפוך אותו לחלק מהזהות המקומית, כמו חינוך, שוויון, נגישות, הכלה וכדומה.

ניתן לעשות זאת באמצעות:

- היעזרות בקבוצות יוצרים מקומיות.
- קיום האירוע במקומות הקשורים לסיפור הקהילתי או מבטאים אותו.
- קיום אירועים המבטאים את הערכים המקומיים (התנדבות, גבורה וכדומה).

ב. טבלה מסכמת: דוגמאות המשלבות מספר מדדים והסברים

מדדים שהאירוע מקדם					הסבר	כותרת האירוע
תחושת ממ"ש	זהות	מידת שימוש	איכות	כמות		
	✓		✓		איתור מספר אמנים מקומיים וקיום תערוכה בנושא מקומי, במסגרתה ניתן לקיים הרצאה, ערב גאלה, סדנאות אמן וכדומה.	יריד אמנויות מקומי
✓	✓	✓			תחרות אפייה נושאת פרסים בין תושבי המקום. הכנת ספר מתכונים לתושבים. העוגות נמכרות תמורת תרומה לנושא מקומי, קיום הרצאה/סדנת אפייה.	פסטיבל העוגות השנתי
✓		✓	✓	✓	יריד שנותן במה לאנשים שעובדים מהבית: ספרים, וטרינרים, תכשיטנים, גרפיקאים, מטפלים (עיסוי, פסיכולוגים), אופי עוגות לימי הולדת, וכדומה. מתן ייעוץ או תשורה מבעל העסק לקהילה.	יריד בעלי מקצועות חופשיים
	✓			✓	במת חובבים או מקצוענים, ערבי שירה בציבור סביב נושא, ערבי ג'אז, כתיבת שירים, תחרות בין הרכבים שונים, במה מרכזית עם הופעות מקומיות, סיפורי גיבורים מקומיים וכדומה.	פסטיבל שירה/ נגינה
	✓		✓		הכנת תחרות על שאלות מקומיות הנוגעות לתושבי היישוב על פי תכניות טלוויזיה פופולריות.	ערב שעשועון טלוויזיה
✓	✓		✓	✓	תחרויות או אירוע ספורט לא תחרותיים בסגנון של תחרות רחובות, תחרות משפחות, תחרות אישית וכדומה.	מרוץ/צעדה/ מסע אופניים/ אירוע ספורט מקומי
	✓			✓	ניווט בציוני דרך חשובים בתוך היישוב, תוך מפגש עם גיבורים מקומיים ואיסוף סיפורים מהדרך.	ניווט מקומי
✓	✓		✓		כיצד אני רואה את היישוב, סביב נושא מסוים, סדנאות, תערוכה נושאת פרסים, התצלום יופיע בעיתון/אתר המקומי, צילום כל המשפחות ביישוב, צילום מספר דורות, צילום עצים/מבנים מיוחדים ביישוב, תערוכה, סדנה, ערב גאלה, מכירת מצלמות, הענקת תעודות לבוגרי קורס, הצגת התערוכה ביישוב או בארגון עסקי אחר.	תערוכת צילום
✓		✓	✓		בנייה משותפת של מודל לבריכה יישובית, פארק, מוסדות שונים ביישוב וכדומה. כך ניתן לזהות צרכים של הקהילה ולקבל רעיונות.	הקמת מודל לתכנון עתידי של היישוב

מדדים שהאירוע מקדם					הסבר	כותרת האירוע
תחושת ממ"ש	זהות	מידת שימוש	איכות	כמות		
✓	✓				בנייה משותפת בסגנון השולחן העגול של מופעי תרבות על פי גיל/עניין/מוצא, ועוד. התוצר יהיה תכנית שנתית שתוצג לתושבים למכירה למנויים.	מודל לתכנון מופעי תרבות/הצגות
✓		✓	✓	✓	זיהוי נושא המעסיק את הקהילה והזמנת התושבים לערב שאלות ותשובות עם בעלי עניין ומנהלי ארגונים.	בית פתוח
✓	✓				קיום אירועים המקדמים איכות סביבה - מבצע ניקיון שכונתי, הדגמת מודלים לחיים יותר אקולוגיים, קטיף/מסיק משותף, אירועים בגינות קהילתיות.	אירועי איכות סביבה
✓		✓	✓		הזמנת התושבים סביב נושאים שונים המטרידים את הקהילה. ניתן לבדוק נושאים רלוונטיים, מה היתרונות, החסרונות, האתגרים והחששות, להעלות פתרונות, מחשבות ותכניות פעולה.	קבוצות מיקוד
✓			✓	✓	כינוס כלל התושבים. הזמנת בעלי עניין מרכזיים, העלאת נושאים חשובים בפאנל, הצגת העשייה בעבר והנושאים לעתיד, שולחנות עגולים.	ועידה שכונתית/מקומית
✓		✓	✓	✓	ניהול דיונים עם אנשים רבים סביב שאלה אחת גדולה שניתן לקיים עליה דיונים מהיבטים שונים. להסבר מפורט על השימוש בה ראו (טובה אברבוך) http://www.tovaaverbuch.com/#!/-c10f3	שיטת "המרחב הפתוח"
✓		✓	✓		מפגש קבוע של בעלי עניין בתוך הקהילה, מתוך ארבעת השחקנים, עם מנחה. מטרת הקבוצה להגיע להסכמות סביב הנושאים שעולים בקהילה.	שולחן עגול
	✓			✓	מציגים נושא מסוים, פורסים לגביו נקודות של בעד ונגד, ונותנים לתושבים לרשום את דעתם על פתק שמדביקים על הקיר (בעד/נגד/מסכים/לא מסכים/רעיונות חדשים).	קיר גרפיטי
✓	✓	✓	✓		חיבור בין הדור הצעיר למבוגר, הכנת סיפורי חיים על ידי שיתוף פעולה של הבוגרים עם הצעירים, הכנת האירוע במשותף, הצגת המצגות המשותפות, אירוע מרכזי החוזר על עצמו מידי שנה.	אירוע למייסדי/לוותיקי היישוב

מדדים שהאירוע מקדם					הסבר	קותרת האירוע
תחושת ממ"ש	זהות	מידת שימוש	איכות	כמות		
✓	✓	✓			בניית אירוע שכולו כוחות מקומיים, אנשי מקצוע מהמקום, לבקש מהתושבים להביא את הכיבוד, התושבים מביאים כסאות, יריד מקומי, "גראג' סייל".	אירוע ללא עלות
✓		✓	✓		הקמה משותפת של גינה, שתשמש את השכונה כמקום מפגש, גידול צמחי מאכל ונוי, למידה סביבתית, קומפוסט, וכדומה.	הקמת גינה קהילתית
✓		✓	✓	✓	יציאה לטיולי משפחות, טיולי גמלאים, תכנון הטיול כך שכל משפחה צריכה להכין משהו לקראת הטיול, לספר סיפור/להכין הפעלה במהלך הטיול, ארוחה משותפת.	טיולים משותפים
		✓	✓	✓	הכנת פעילויות מאתגרות למשתתפים, חלוקה של המשתתפים כך שיכירו אחד את השני, כל משפחה מביאה אוכל וציוד משותף.	פיקניק שכונתי
✓	✓		✓	✓	יום של אירוח בבתי אמנים/מוזיקאים/אדריכלים/בתים עם סיפור מיוחד בשילוב אירועים.	בתים פתוחים
✓	✓			✓	חיבור ליישוב שבו מתקיים החוג באמצעות דמות יישובית/ מקום ייחודי, חלוקה לזוגות למשימה משותפת במהלך החוג. אם החוג לילדים - יצירת קשר ראשוני בין ההורים.	פתיחת חוג במרכז הקהילתי
✓	✓	✓	✓	✓	הבאת כיבוד משותף, שיתוף של המשתתפים מה הם למדו אחד על השני ועל עצמם במהלך החוג, הופעה/הצגה/תוצר סיום שמתף את הקהל וקשור ליישוב. חשיפה של תוצר/י הסיום במקומות שונים ביישוב. העלאת רעיונות להמשכיות של הקשר בין משתתפי החוג. ביקור בחוג מקביל ביישוב סמוך.	סיום חוג במרכז הקהילתי
✓	✓				טקסי ימי הזיכרון, הנחת אבן פינה לבניית מבנה ציבור כלשהו, חנוכת מבנה, סיום שנה במסגרות החינוך, עלייה לכיתה א', טקס מתגייסים.	טקסים
✓			✓	✓	ערב העלאת רעיונות ועמדות בנושאים מסוימים, כמו גם מתן ביטוי לידע, ליכולות ולכישרונות של חברי הקהילה.	ערב הייד פארק

מדדים שהאירוע מקדם					הסבר	כותרת האירוע
תחושת ממ"ש	זהות	מידת שימוש	איכות	כמות		
✓	✓	✓	✓	✓	ערב שבמהלכו כל עדה מביאה מאכלים ומסורות ומשתפת בהם את כלל המשתתפים. ניתן לקיים אותו סביב חג מסורתי, כמו ראש השנה או פסח. זוהי הזדמנות להיכרות "קטגוריאלית".	ערב עדות/ שכונות
		✓	✓	✓	מדבקות עם שם, חלוקה לקבוצות לפי מדבקה צבעונית שמקבלים בכניסה או ישיבה לפי "מזלות", משימה בהגעה לאירוע - למצוא שלושה אנשים שלא הכרת וללמוד עליהם משהו חדש, למצוא מישהו חדש שיש לך אתו משהו משותף.	שיטות להיכרויות בקבוצות גדולות
	✓		✓	✓	קיום קבלת שבת קהילתית בשיתוף התושבים, כולל ליווי מוזיקלי, פעילויות לילדים, הצגה, מעגלי שיח קהילתיים, כיבוד שהתושבים מביאים.	קבלת שבת קהילתית
		✓	✓	✓	שוק החלפת חפצים קהילתי - רצוי לייצר עמדות של חפצים לפי נושאים (ספרים, בגדים, דיסקים, תמונות, צעצועים) ולשלב עם הופעה מוזיקלית כלשהי או עם פעילות בקבוצות קטנות. מומלץ לקיים אירוע כזה סמוך לפסח.	שוק "קח תן"
✓		✓	✓	✓	פעמים רבות עמותות שונות מקיימות אירועים שונים בשכונה - הפנינג בנושא נגישות, יריד זכויות, אירוע פתיחת הקיץ לילדים עם מוגבלויות וכדומה. רצוי למנף פעילויות אלה לבינוי קהילה.	פעילות של עמותה כלשהי

פרק שישי: מערכי שיעור להעברת הנושא לצוות

לפניכם שלושה מערכי הכשרה לעבודה עם צוותים להבנת הנושא של אירוע בונה קהילה. בחרו במערכי המתאים לתהליך שבו נמצא הצוות שלכם ולמטרה שאותה אתם מעוניינים להשיג. ניתן לשלב בין המערכים ולהיעזר בחלקים מהם.

א. אירוע בונה קהילה מהלכה למעשה

עקרונות המשגה, תרגול ותכנון ליישום

יחידה	מה עושים	ציוד נדרש
הזמנה למפגש	מכינים הזמנה אטרקטיבית ומעוררת עניין.	
"קפה במרכז"	שותים קפה יחד ומנהלים מפגש ושיחה בקבוצות קטנות, שמכניסות את המשתתפים למהות היום הזה. מנהל "מארח" שואל שאלה מנחה למשל: באיזה אירוע מעניין/משמעותי אישי/משפחתי/ מקצועי לקחתי חלק לאחרונה? המשתתפים עונים. המארח כותב בטוש על המפה משבטים ומילות מפתח שעלו. תולים את ה"מפות" בחדר.	מספר שולחנות כמספר הקבוצות (עד חמישה משתתפים בקבוצה) על כל שולחן: גיליון נייר המשמש כמפה טושים צלחות עוגות/עוגיות פינת קפה מנהל "מארח" לכל שולחן.
לשם מה? מיפוי	מקיימים שיחה קצרה המלמדת אנשים את מהות הרעיון: המטרה של כולנו לקיים אירוע בונה קהילה - למה לבנות קהילה ולמה באמצעות אירוע? מבררים: על איזה צורך ביישוב האירוע יכול לתת מענה?	מצגת, לוח טושים.
הפסקה	חלוקה לקבוצות.	חלוקה של כלל המשתתפים לקבוצות מעורבות.

יחידה	מה עושים	ציוד נדרש
מפתחות להצלחת אירוע בונה קהילה	על כל שולחן פזורים חמישה עד שמונה מפתחות להצלחת אירוע בונה קהילה (ראו נספח 1). המנחה המארח בכל שולחן מבקש מהמשתתפים לחשוב על אירועים קהילתיים שארגנו, לבחור מפתח אחד הבא לידי ביטוי באירוע ולשתף את החברים. בסוף השיתוף לציין: באיזה מפתח שלא היה בשימושי עד כה, הייתי רוצה להשתמש באירוע הבא שאארגן, בהתאם לצורך הקהילתי.	"סטטים" של מפתחות להצלחת אירוע בונה קהילה לכל שולחן, תקציר תזכורת באורך עמוד לכל שולחן על עקרונות אירוע בונה קהילה (ראו נספח 2).
בונים אירוע	בוחרים אירוע מתקרב ובונים אותו ביחד.	
מקפלים	מסכמים את האירוע באמצעות תהליך משוב שבוחן מה לשפר, על מה לוותר ומה לשמר, כמודל לדרך שבה מסכמים אירוע.	

ב. קוד פתוח ויצירה

"שיטת הקוד הפתוח" בלמידה היא חבירה ליצירה משותפת שבה כל אחד יכול לתרום לשיפור העשייה ללא ניהול מרכזי; למידה חווייתית מתוך התבוננות ואיסוף מידע עד יצירה משותפת של אירוע. יש לשים לב, כי אירוע אינו בהכרח פעולה בונה קהילה. אם מתבססים על העקרונות ליצירת אירוע בונה קהילה ניתן להכניס אליו מאפיינים בוני קהילה ולהפכו לכזה. המטרה במפגש זה היא יצירת מסגרת של אירוע/פעולה בונה קהילתיות מתוך חוויה, התבוננות ואיסוף מידע לכדי תוצר מונגש. העבודה העיקרית היא בשטח, באירוע שנבחר.

מפגש	תיאור	מה עושים	ציוד נדרש
הכנה, מפגש פתיחה לנושא	איסוף מידע מתוכנן	בסופו של מפגש בנושא "חבורת משימה" נותנים למשתתפים את המשימה הבאה: איסוף מידע מתוכנן - חלוקת הקבוצה לצוותי "חקר" (עד ארבעה חברים בצוות) והנחייתם: 1. לבחור אירוע בונה קהילה הקרב ובא. 2. לבחור מה מעניין כל אחד לצלם מהאירוע, ככזה הבונה קהילתיות, ולדווח לרכז/לשתף את הקבוצה.	חודשים אפריל - מאי מזמנים אירועי שנה קהילתיים.
		המנחה מציג את העקרונות לאירוע בונה קהילה כהשלמה.	מצגת אירוע בונה קהילה של שדמות (ראו נספח 3).
שיעורי בית	צילום מהשטח	מגיעים לאירוע ומצלמים אותו מארבע זוויות התבוננות/התמקדויות שונות, בהתאם למה שהוחלט (כולל תהליך ההכנה). מומלץ לשלב צילום תמונות + סרטון - עד 20 תמונות ושלושה סרטונים.	מצלמות, טלפונים חכמים.
עריכת התוצרים	יצירת מצגת בקבוצות	כל קבוצה מעבדת על מחשב את חומריה/חומרי קבוצה מקבילה לידי מצגת תמונות וסרטונים מהאירוע שצולם. יש לזקק את העקרונות המבהירים מהו תהליך בניית אירוע בונה קהילתיות, העולים מהצילומים ולצייןם לצד התמונות. תוכנה לעריכה: Windows Live Movie Maker	מחשבים ניידים.
הצגת התוצרים	הצגת המצגות	כל קבוצה מציגה את המצגת שבנתה עם העקרונות שמצאה + דיון וכתובה משותפת של העקרונות.	
סיכום		המנחה משקף את התהליך שחוו ברמת הממ"ש (מחויבות, משמעותיות, שייכות) של כל פרט בקבוצה וברמת בחינת מדדי הצלחה של האירוע - כמות ואיכות הקשרים שנוצרו בין התושבים באירוע, חיבור למאפיינים המשותפים.	

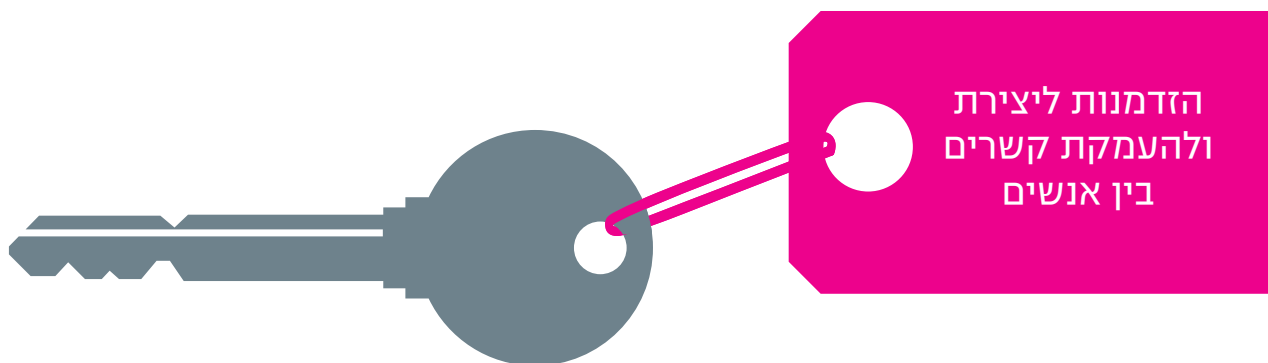
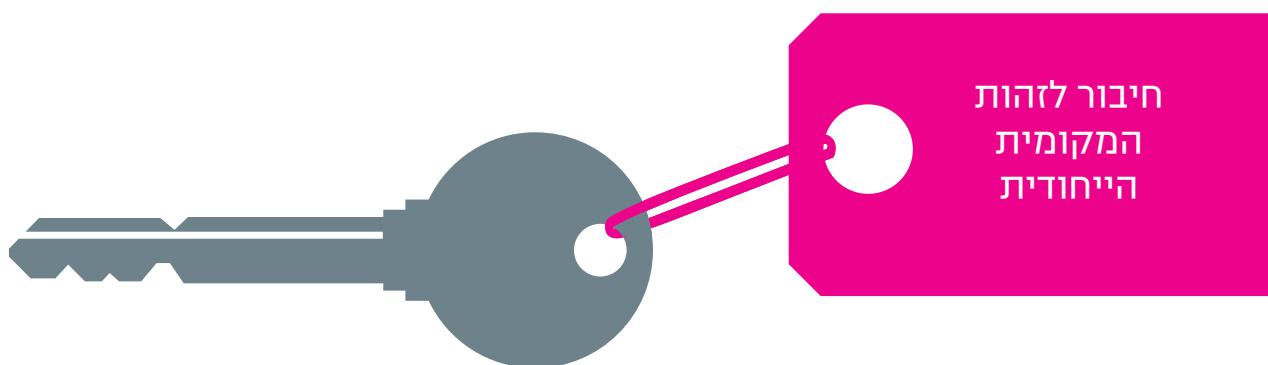
ג. אירוע בונה קהילה (walk the talk)

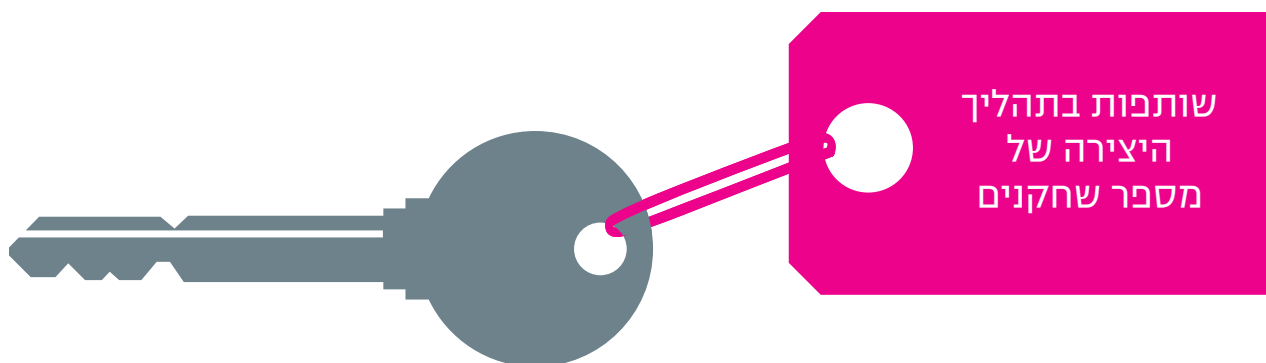
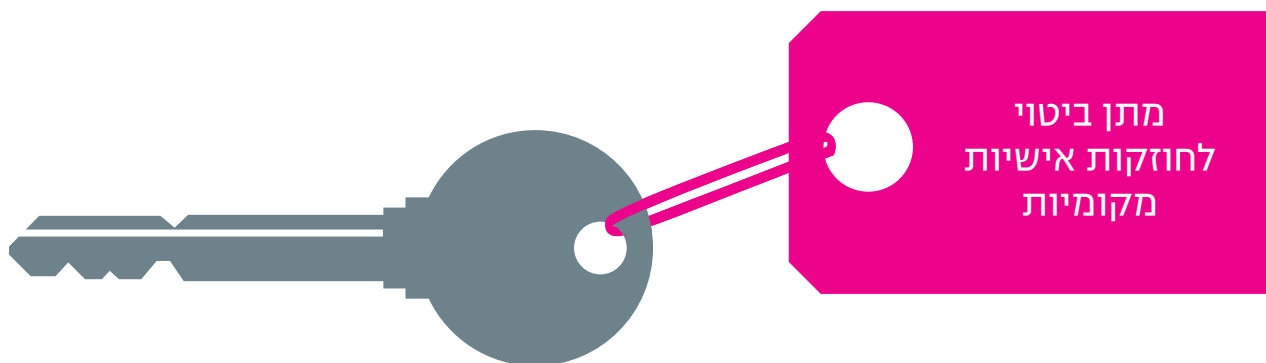
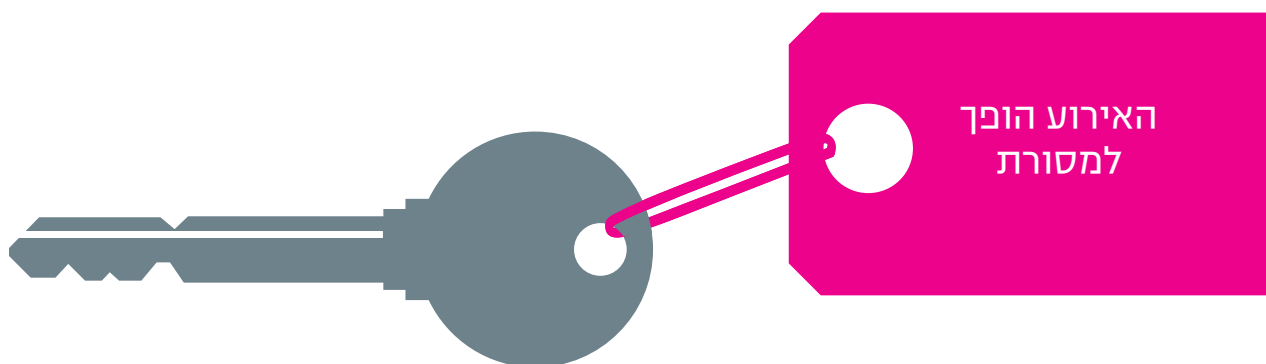
מטרת מפגש זה היא לחוות מהו אירוע בונה קהילה ולצאת להמשגה יישומית שלו.

מפגש	תיאור	מה עושים	ציוד נדרש
הכנה, מפגש פתיחה לנושא	בחירת צוות מתנדבים מהמשתתפים להכנת המפגש הבא של אירוע בונה קהילה.	מתכננים יחד איך ייראה המפגש הבא. מחלקים תפקידים למספר מתנדבים בהתאם לחוזקה של כל משתתף. בוחרים נושא או חגי ישראל או אירועים מחיי כלל הקבוצה.	מצגת אירוע בונה קהילה (ראו נספח 3).
שיעורי בית	ביצוע התפקידים.	מכינים את כל החומרים הדרושים לכל תפקיד, תוך תיאום ושיח עם הצוות המכין. הכנה פיזית של המתחם שבו יתקיים המפגש כמקום המותאם לאופי האירוע.	
מפגש האירוע	יצירת מצגת בקבוצות.	אפשרות אחת - קיום האירוע בלבד. כל משתתף מהקבוצה שהתנדבה פועל בהתאם לתפקיד שבחר, המתבסס על החוזקות שלו. מוציאים את האירוע לפועל כאשר שאר המשתתפים חווים אותו כקהל. אפשרות שנייה - המפגש מהווה דוגמה לתהליך בניית אירוע מא'-ת', משלב התכנון ועד האירוע עצמו.	בהתאם לאירוע שבוחרים לקיים.
למידה		שיקוף והמשגת התהליכים שהמשתתפים עברו לכדי עקרונות.	
סיכום		שימוש בשיטות של תיאטרון פלייבק בעזרת מתנדבים מהקהל על אירועים מחיי הקבוצה/הקהילה, או תוצר של שיר שנכתב יחד.	

נספחים

נספח 1: מפתחות להצלחת אירוע בונה קהילה

נספח 2: עקרונות ליצירת אירוע בונה קהילה

יוצרים ועדת היגוי הכוללת נציגי קהילה ומחליטים יחד על האירוע (דרך קול קורא, קבוצת חברי קהילה, משאל, ועוד).

מזמינים נציגים מהקהילה **לשותפות בכל שלבי** האירוע.

מפיצים ומשווקים את האירוע **באמצעים קהילתיים** (רשתות חברתיות, פנייה אישית בטלפון).

מעסיקים אנשים **מהקהילה בעבודות הנדרשות** באירוע, בהתאם לכישורים של כל אחד.

יוצרים **זירות מפגש לקבוצות קטנות** במהלך האירוע.

מעניקים **יחס אישי** למשתתפים.

נספח 3: מצגת - אירוע בונה קהילה של "שדמות"

למצגת היכנסו לקישור:

http://www.oranim.ac.il/sites/heb/SiteCollectionImages/pictures/shdemot-center/docs/%D7%90%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A2_%D7%91%D7%95%D7%A0%D7%94_%D7%A7%D7%94%D7%99%D7%9C%D7%94.pdf

מקורות

- Black, A. & Hughes, P. (2001). *The identification and analysis of indicators of community strength and outcomes*. Commonwealth Department of Family and Community Services
- Bourdieu, P. (1997 [1986]). The forms of capital. In: A.H. Halsey, H. Lauder, P. Brown, & A.S. Wells (Eds.), *Education, culture, economy and society* (pp. 46-58). Oxford University Press.
- Putnam, R.D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon and Schuster.
- Putnam, R. D. (1995). Bowling alone: America's declining social capital. *Journal of Democracy* 6(1): 65-78.
- פלד, ד. (2000). עקרונות ההיערכות לשיפור החוסן הקהילתי ביישובי קו העימות. ירושלים: משרד העבודה והרווחה, האגף לשירותים חברתיים ואישיים, השירות לעבודה קהילתית.
- שדמות (2010). לשם שינוי ביחד - בניוי קהילה - פיתוח הון חברתי כבסיס לקהילתיות מתחדשת. תל אביב: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, לשכת הפרסום הממשלתית.
- שדמי-וורטמן, ש. (2011). חברותא, זהות וזיקתם להון חברתי בקהילה - פדגוגיה של זהות בשלוש זירות פעולה 1989-2006. חיבור לשם קבלת תואר דוקטור. תל אביב: אוניברסיטת תל אביב.
- שדמי-וורטמן, ש. (2010). חינוך בונה קהילה - וקהילה בונה חינוך. בתוך לשם שינוי ביחד - בניוי קהילה - פיתוח הון חברתי כבסיס לקהילתיות מתחדשת. שדמות מרכז למנהיגות בקהילה תל אביב: משרד הרווחה והשירותים החברתיים, לשכת הפרסום הממשלתית.